

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 11Co/90/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8112221976
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Šamo
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8112221976.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: BL Telecom debt, s.r.o., so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava, IČO: 45 535 108, zastúpený Advokátskou kanceláriou Soukeník - Štrpka, s.r.o., so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava, proti žalovanému: V. B., nar. XX. X. XXXX, bývajuci v O. XXX, zastúpený opatrovníčkou A. R., súdnou tajomníčkou Okresného súdu vo O., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ, so sídlom Petrovská 10, Skalica, IČO: 42 264 154, zastúpené JUDr. Jozefom Kempom, advokátom, so sídlom Nám. Josipa Andriča 1, Chorvátsky Grob, o zaplatenie 47,80 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 9C/149/2012 - 39 zo dňa 21. 6. 2013, jednomyseľne takto

rozhodol:

M e n í rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o trovách konania vo vzťahu medzi žalobcom a vedľajším účastníkom tak, že vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov nepriznáva.

Vedľajší účastník je p o v i n ý nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania na účet jeho právneho zástupcu vo výške 16,33 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom návrh žalobcu zamietol, žalovanému náhradu trov konania nepriznal a žalobcu zaviazal zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania vo výške 48,82 eur k rukám právneho zástupcu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V dôvodoch tohto rozhodnutia súd prvého stupňa uviedol, že predmetom konania je nárok žalobcu majúci pôvod v zmluve o pripojení a jej dodatku, ktorú uzatvoril jeho právny predchodca so žalovaným ako fyzickou osobou - nepodnikateľom. Zmluva o pripojení nie je upraveným typom zmluvy v Obchodnom ani Občianskom zákonníku, ale v zák. č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách. Svojím charakterom však ide o spotrebiteľskú zmluvu. Súd uplatnený nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty s prísl. vzhľadom na výsledky dokazovania považoval za nedôvodný, pričom poukázal na viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, ktorý rozhodol o neprijateľnosti zmluvnej pokuty v dodatkoch k zmluvám o pripojení uplatňovanej v tomto konaní žalobcom v obdobných právnych veciach. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. s tým, že úspešný žalovaný si žiadne trovy konania neuplatnil, a preto mu ich súd nepriznal. Žalobca v konaní úspešný nebol, preto na náhradu trov konania nemá právo. O trovách konania medzi žalobcom a vedľajším účastníkom na strane žalovaného rozhodol tiež podľa § 142 ods. 1 O.s.p. s tým, že v konaní ohľadne časti týkajúcej sa zmluvnej pokuty mal vedľajší účastník plný úspech, ktorý uplatnil námietky týkajúce sa neprijateľnosti zmluvných podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Boli mu priznané trovy konania za 2 úkony právnej služby po 16,60 eur v zmysle vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, a to za prípravu a prevzatie zastúpenia a vyjadrenie zo dňa 17. 6. 2013. Ďalej mu bol priznaný režijný paušál 2 x 7,81 eur. Celkom boli priznané trovy vo výške 48,82 eur.

Proti tomuto rozsudku, a to proti výroku o trovách konania vo vzťahu medzi žalobcom a vedľajším účastníkom, podal včas odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok súdu prvého stupňa v tejto časti zmeniť tak, že vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného sa trovy konania nepriznajú a súčasne bude zaviazaný nahradiť mu trovy odvolacieho konania, a to vo výške 29,29 eur. V dôvodoch poukázal na to, že v danom prípade trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka treba považovať za neúčelne vynaložené trovy. Vedľajší účastník je v tomto prípade združenie založené za účelom ochrany spotrebiteľov, ktorého hlavnou náplňou je ochrana spotrebiteľa, má zákonom priznané zvýhodnené postavenie voči ostatným občianskym združeniam už tým, že v konaní nemusí preukazovať právny záujem na výsledku sporu. Uvedené procesné právo zákon viaže iba na občianskeho združenie, ktorého hlavnou činnosťou je ochrana práv spotrebiteľa z dôvodu ich odbornej pripravenosti a zákonného splnomocnenia na zastupovanie spotrebiteľov v správnom a súdnom konaní. Výkonom ochrany spotrebiteľských práv združenie napĺňa svoje vlastné poslanie, za účelom ktorého bolo založené, či už v súdnom alebo správnom konaní. Zámerom zákonodarcu pre zvýhodnenie takejto skupiny občianskych združení pred ostatnými bolo umožnenie, aby mohli vzhľadom na ich odbornú pripravenosť bez potreby právneho zastúpenia zastupovať spotrebiteľov a chrániť ich práva a záujmy v konaní. Z hlavnej úlohy a cieľu spotrebiteľského združenia vyplýva, že dané združenie by malo disponovať takým personálnym substrátom, ktorý je schopný poskytnúť právne služby a s prehľadom sa orientovať v oblasti spotrebiteľského práva. Ak by nebola potrebná odborná pripravenosť spotrebiteľského združenia, mohlo by poskytnúť predmetnú ochranu aj iné občianske združenie zastúpené právnym zástupcom rovnako ako spotrebiteľské združenie. Z ust. § 93 ods. 2 O.s.p., ako aj z ust. § 25 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa je však zrejmé, že zákon uprednostňuje združenia na ochranu spotrebiteľa práve pre ich odbornú pripravenosť po právnej aj personálnej stránke. Úmyslom zákonodarcu bolo poskytnúť spotrebiteľom kvalifikovanú pomoc práve prostredníctvom združení na ochranu spotrebiteľa. Ak by bolo potrebné právne zastúpenie spotrebiteľského združenia, nebol by dôvod na jeho pribratie do konania, nakoľko by nevedelo naplniť svoj hlavný predmet činnosti. Žalobca nepopiera ústavne zaručené právo vedľajšieho účastníka na právnu pomoc, avšak spochybňuje účelnosť vynaložených trov na právne zastúpenie, ako subjektu odborne spôsobilého, znalého danej problematiky, a z tohto dôvodu aj zákonom privilegovaného subjektu, čo sa týka vstupu do konania. Pokiaľ ide o účel vstupu vedľajšieho účastníka do konania, žalobca poukázal na veľký počet rozhodnutí, ktoré sa týkajú obdobných konaní, a teda nič nebráni vedľajšiemu účastníkovi, aby vstúpil do konania bez právneho zástupcu a jednoducho poukázal na súvisiace rozhodnutia. Nie je potrebné právne zastupovanie a trovy, ktoré vznikli sú len účelové. Podľa jeho názoru ide len o hromadný vstup združení na ochranu spotrebiteľa ako vedľajšieho účastníka do súdnych konaní, pričom vstupujú do sporov automaticky, zastúpené právnym zástupcom bez toho, aby vopred vedeli o konkrétnych okolnostiach sporu. Je potom otázne, či je účelom vstupu do konaní ochrana spotrebiteľa alebo zisk, ktorý vznikne z priznaných trov konania. Ďalej žalobca poznamenal, že vedľajší účastník, odborne spôsobilý subjekt, vo svojej argumentácii poukázal iba na ustanovenia a rozhodnutia týkajúce sa spotrebiteľských zmlúv, na ktoré je súd povinný prihliadať z úradnej povinnosti nezávisle od účasti spotrebiteľského združenia ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného. Vedľajší účastník teda do konania nepriniesol žiaden prínos vo svojom vyjadrení, nepoukázal na inú skutočnosť, na ktorú súdy nemajú povinnosť prihliadať z úradnej povinnosti. Žalobca uviedol, že podstatnou podmienkou vstupu vedľajšieho účastníka je súhlas hlavného účastníka, na strane ktorého vedľajší účastník chce vystupovať. Potreba súhlasu vyplýva zo samotnej podstaty a účelu vedľajšieho účastníctva. Účel procesnej pomoci vedľajšieho účastníka hlavnému účastníkovi v sporovom konaní môže byť naplnený, len ak hlavný účastník konania s takýmto vstupom súhlasí. Súd musí mať vždy jasno, či účastník, ktorého chce vedľajší účastník podporovať, s jeho podporou súhlasí, resp. či nevyjadril nesúhlas. Na vyriešenie otázky procesného postavenia subjektov, ktorí sa zúčastňujú konania, nie je možné uplatniť domnienku v zmysle § 101 ods. 3 O.s.p.. Žalobca ďalej uviedol, že Ministerstvo hospodárstva SR poskytnutými dotáciami hradí výdavky spotrebiteľských združení a zároveň podporuje odbornosť spotrebiteľských združení v oblasti ochrany práv spotrebiteľov. Prijatím dotácie zo štátneho rozpočtu a priznanou náhradou trov konania by bola dvakrát hrazená účasť vedľajšieho účastníka v konaní.

Vedľajší účastník sa na odvolanie žalobcu nevyjadril.

Odvolací súd podľa § 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 214 ods. 2 O.s.p. prejednal vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáhal jej preskúmania a dospel k záveru, že jeho odvolanie je dôvodné.

Z obsahu spisu vyplýva, že vedľajší účastník zastúpený advokátom podaním zo dňa 2. 5. 2013 oznámil vstup do konania na strane žalovaného s tým, že požiadal o zaslanie návrhu na začatie konania s príslušnými prílohami, prípadne vyjadreniami účastníkov v tejto právnej veci. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania. Ďalším podaním zo dňa 13. 6. 2013 sa vyjadril vo veci samej.

Súd prvého stupňa teda za tieto 2 úkony priznal vedľajšiemu účastníkovi zastúpenému advokátom náhradu trov konania. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že vedľajší účastník v čase vstupu do konania nepoznal predmet sporu, o čom svedčí to, že žiadal doručiť návrh vo veci samej, teda do konania vstúpil iba na tom základe, že podľa povahy účastníkov usúdil, že ide o spotrebiteľskú vec. Vedľajší účastník vstúpil do konania ako procesná organizácia na ochranu spotrebiteľa z vlastného podnetu bez toho, aby sa kontaktoval so žalovaným a splnomocnil na svoje zastupovanie advokáta, hoci z podstaty svojej existencie musí byť schopný poskytnúť sám právnu pomoc v súdnych konaniach týkajúcich sa spotrebiteľských vecí. Pokiaľ ide o samotný výsledok sporu, odvolací súd poukazuje na to, že na existenciu neprijateľných zmluvných podmienok je súd povinný prihliadať ex offio. Ich existencia spôsobuje neplatnosť priamo zo zákona. S ohľadom na to bola ingerencia vedľajšieho účastníka nadbytočná. Nemožno hovoriť o tom, že by k zamietnutiu žaloby v tejto časti došlo výlučne v dôsledku aktívneho konania vedľajšieho účastníka. Trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka v tomto prípade nie je možné považovať za účelne vynaložené, aj keď tento má nepochybne právo byť zastúpený advokátom v konaní, ale ak predmetom jeho činnosti je poskytovanie právnej ochrany spotrebiteľom v súdnych konaniach, a teda ak svoju činnosť vykonáva prostredníctvom ním zvoleného advokáta, je potom na ňom, aby trovy právneho zastúpenia znášal sám. V opačnom prípade by existencia a činnosť združenia na ochranu občana spotrebiteľa strácala zmysel, keďže žalovaný by si mohol sám zvoliť právneho zástupcu.

Odvolací súd považuje za potrebné poukázať na rozsudok Súdneho dvora EÚ z 27. 2. 2014 vo veci C-470/12 a najmä na tú časť tohto rozhodnutia, podľa ktorého ani Smernica 93/13/EHS a ani po nej nasledujúce smernice, ktoré dopĺňajú právnu úpravu ochrany spotrebiteľov, neobsahujú ustanovenia o úlohe, ktorá môže alebo musí byť priznaná združeniam na ochranu spotrebiteľov v rámci individuálnych sporov týkajúcich sa spotrebiteľa. Smernica 93/13/EHS teda neupravuje otázku, či takéto združenia majú mať právo stať sa vedľajšími účastníkmi konania na podporu spotrebiteľov v rámci takýchto individuálnych sporov. Z toho vyplýva, že pokiaľ ide o možnosť združení na ochranu spotrebiteľov stať sa vedľajšími účastníkmi konania v individuálnych sporoch týkajúcich sa spotrebiteľov, vnútroštátnemu právnemu poriadku každého členského štátu prináleží, aby na základe zásady procesnej autonómie také pravidlá zaviedol, avšak pod podmienkou, že nesmú byť menej priaznivé než pravidlá, ktoré upravujú obdobné situácie podliehajúce vnútroštátnemu právu a že nesmú prakticky znemožniť alebo nadmerne sťažiť výkon práv, ktoré priznáva právo Únie. Ďalej sa v tomto rozhodnutí konštatuje, že čl. 38 Charty stanovuje, že politiky Únie zabezpečia vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa. Táto požiadavka platí pre vykonávanie Smernice 93/13/EHS. Keďže sa však v tejto Smernici nenachádza ustanovenie, ktoré by upravovalo právo združení na ochranu spotrebiteľov stať sa vedľajšími účastníkmi konania v individuálnych sporoch týkajúcich sa spotrebiteľov, čl. 38 Charty nemôže sám o sebe viesť k výkladu tejto Smernice v takom zmysle, že toto právo priznáva. Toto konštatovanie platí aj pre ust. čl. 47 Charty týkajúceho sa práva na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces, z ktorého vyplýva, že právna pomoc sa poskytuje osobám, ktoré nemajú dostatočné prostriedky, ak je táto pomoc potrebná na zabezpečenie efektívneho prístupu k spravodlivosti. Vedľajšie účastníctvo združenia na ochranu spotrebiteľov nemožno stavať na rovnakú úroveň ako právnu pomoc poskytovanú v určitých prípadoch podľa tohto článku osobám, ktoré nemajú dostatočné prostriedky. Pokiaľ ide o možnosť združenia na ochranu spotrebiteľov dovolávať sa v tomto kontexte uvedeného článku, je potrebné konštatovať, že odmietnutie pripustiť toto vedľajšie účastníctvo v konaní týkajúcom sa spotrebiteľa neovplyvňuje právo uvedeného združenia na účinný prostriedok nápravy na obranu práv, ktoré sú mu priznané ako združeniu tohto typu, spočívajúcich najmä v jeho práve na kolektívnu žalobu, ktorá má podľa čl. 7 ods. 2 Smernice 93/13/EHS. Navyše sa v tomto rozsudku uvádza, že podľa vnútroštátnej právnej úpravy môže združenie priamo zastupovať takého spotrebiteľa vo všetkých konaniach, vrátane exekúcie, na základe plnomocenstva udeleného spotrebiteľom. Teda toto rozhodnutie zdôrazňuje hlavne úlohu vedľajšieho účastníka spočívajúcu v jeho práve na kolektívnu žalobu a v prípade účasti v individuálnych sporoch skôr zastupovať spotrebiteľa na základe plnomocenstva udeleného spotrebiteľom. Naša vnútroštátna úprava umožňuje združeniam na ochranu spotrebiteľa v zmysle § 93 ods. 2 O.s.p. zúčastniť sa konania ako vedľajší účastník popri žalobcovi alebo žalovanom, ak ide o právnickú osobou, ktorej predmetom činnosti

je ochrana práv podľa osobitného predpisu. To však ale neznamená, že v každom konaní musí byť takéto združenie zastúpené advokátom a že v každom takomto konaní má právny zástupca vedľajšieho účastníka nárok na náhradu trov konania. Je vecou posúdenia súdu, či v tom ktorom prípade boli tieto trovy potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. V tomto prípade odvolací súd má za to, že vedľajší účastník do konania vstúpil bez toho, aby poznal predmet sporu, a teda aby posúdil, či je už v danom prípade nutné jeho zastúpenie advokátom a z hľadiska takéhoto posúdenia dospel k záveru, že trovy právneho zastúpenia v tomto prípade neboli potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva. Z týchto dôvodov odvolací súd podľa § 220 O.s.p. zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o trovách konania vo vzťahu medzi žalobcom a vedľajším účastníkom tak, že úspešnému vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal.

V odvolacom konaní bol žalobca úspešný, a preto vedľajší účastník je povinný mu nahradiť trovy odvolacieho konania na účet jeho právneho zástupcu vo výške 16,33 eur, a to za 1 úkon právnej pomoci s tým, že výška odmeny právneho zastúpenia za podané odvolanie je 16,60 eur, avšak v zmysle § 14 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov je táto odmena vo výške 1/2 základnej sadzby tarifnej odmeny, to znamená 8,30 eur, k tomu sa pripočítava režijný paušál 7,81 eur a DPH 3,22 eur, čo je spolu 16,33 eur.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.